

розвиток вітчизняної агроекономічної науки, його толерантності та принциповості, відданості обраній справі.

До сьогодні в ННЦ «Інститут аграрної економіки» використовують наукові розробки В.Я. Амбросова, вивчають його праці, пам'ятають про його принципову позицію щодо необхідності вивчення регіональних особливостей розвитку АПК. Його учні є достойними продовжувачами справи великого Вчителя, а науковий авторитет – заслуговує глибокої поваги і високої оцінки. Той факт, що наукові розробки В.Я. Амбросова зберігають актуальність в нинішніх умовах, свідчать про їх глибокий зміст та обґрунтованість. А це висока оцінка для Вченого, для пам'яті про нього у вітчизняній науці.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ НАУКОВОГО ДОРОБКУ В.Я. АМБРОСОВА ДЛЯ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

*Красноруцький О.О., д.е.н., професор, Харківський національний
технічний університет сільського господарства імені Петра
Василенка*

Сфера наукових інтересів Володимира Яковича Амбросова включала структурні питання розвитку агропромислового виробництва, організаційних та організаційно-правових форм суб'єктів аграрної сфери національної економіки, механізмів та інструментів регулювання економічних відносин, концептуальних засад їх розбудови в умовах багатокладності економіки. Доробок Володимира Яковича складає понад 700 наукових публікацій, близько 100 наукових монографій. В межах заснованої Володимиром Яковичем наукової школи захищено 4 докторські та 19 кандидатських дисертацій.

За роки своєї наукової діяльності В.Я. Амбросов суттєво вплинув на розвиток цілої низки напрямів та галузей сучасної економічної думки. З його іменем пов'язане становлення цілісних

уявлень про економічний механізм, передусім в аграрній економіці, розвиток методологічних засад регулювання економічних відносин в агропромисловому виробництві, а також теоретичних та прикладних засад регуляторного впливу інститутів та інституцій на економічну ефективність діяльності підприємств та їх об'єднань, ідентифікації викликів, які зумовлюють трансформацію організаційно-правових форм сільськогосподарських товаровиробників, напрями та особливості розвитку інтеграційних процесів тощо.

В працях В.Я. Амбросова започатковано бачення економічного механізму як системи суб'єктів, об'єктів, факторів, важелів, інструментів та засобів впливу керуючої системи на керовану з огляду на масштаби та специфіку регуляторних впливів та корекції економічної поведінки суб'єктів. Також в них закладені принципи та критерії систематизації, класифікації та ідентифікації взаємозв'язків організаційного, економічного, організаційно-економічного, фінансового, цінового механізмів в агропромисловому виробництві в контексті масштабів та рівнів їх функціонування, що стало теоретично-методологічним підґрунтям для цілої площини подальших досліджень різноманітних механізмів в аграрній економічній науці.

Значна увага приділялася Володимиром Яковичем питанням вивчення процесів відтворення в аграрній сфері економіки. В основі вказаної частини досліджень лежала методологія індуктивної побудови наукових гіпотез з подальшим їх статистичним та емпіричним доведенням або спростуванням. Завдяки цьому були вдосконалені критеріальні основи визначення типів відтворення, розширена дослідницька база його об'єктів, розвинені класифікації та понятійно-категоріальний апарат. Зокрема, в науковий обіг була введена дефініція «звуженого відтворення» в аграрному секторі економіки, яка досі є об'єктом полеміки та дискусій.

Вчений зі значним скепсисом ставився до апріорної побудови наукових теорій, критикував «псевдонаукові» підходи до теоретичного обґрунтування наукових положень та результатів, наполягав на широкому використанні економіко-статистичних та

економіко-математичних методів в якості доказової бази в економічних дослідженнях. Виконані ним дослідження інтеграційних процесів в аспектах міжгосподарської кооперації, створення спеціалізованих галузевих об'єднань підприємств, сільськогосподарської кооперації, гармонізації економічних інтересів учасників таких об'єднань через активне залучення інструментарію трансфертного ціноутворення, визначення раціональних рівнів спеціалізації та концентрації сільськогосподарського виробництва стали основою управління та економічної оцінки процесів поглиблення агропромислової інтеграції, а також відповідних досліджень вітчизняних та зарубіжних авторів.

Досліджуючи процеси трансформації форм власності та господарювання, вчений встановив основні тенденції, визначив напрями, обґрунтував наукові засади вибору організаційно-правових форм реформованих господарств та їх подальшої економічної поведінки, започаткував теоретичні та методичні принципи раціоналізації розмірів агропідприємств та їх об'єднань з огляду на проблеми ефективної мобілізації їх ресурсного потенціалу. Відповідні наукові праці створили теоретично-методологічне та прикладне підґрунтя досліджень проблематики сталого розвитку суб'єктів агропромислового виробництва, секторів та галузей аграрної сфери економіки.

Глибина теоретичних здобутків, нестандартність методологічних підходів та прийомів, прикладне значення наукових праць, орієнтація на системне та всебічне використання загальних та специфічних методів дослідження, використання широкої доказової бази при обґрунтуванні ключових результатів та наукових положень, притаманні науковому доробку В.Я. Амбросова, є тим безцінним внеском в розвиток вітчизняної економічної науки, який використовуватиметься поколіннями дослідників, які, в свою чергу, здійснюючи вивчення цих надбань, ідентифікуватимуть все більш складні та важливі проблемні сфери та знаходитимуть нові та нестандартні вирішення поставлених проблемних питань.

Література: 1. Амбросов В. Я. Зібрання наукових праць [в 5-ти томах] / В. Я. Амбросов. – Х.: ННЦ ІАЕ, 2010.